

Posudek oponenta bakalářské práce Hany Barnatové NÁVYKOVÉ LÁTKY U MLADISTVÝCH

První část bakalářské práce Hany Barnatové je standardní kompilací zdrojů, ve které autorka prokazuje schopnost práce s relevantní odbornou literaturou, kterou vhodně kombinuje a dospívá tak k základnímu přehledu. Ve druhé části se autorka pokusila o vlastní výzkumné šetření, což je třeba ocenit, byť minimální počet 5 respondentů samozřejmě neumožňuje dělat jakékoli zobecňující závěry. Z formálního hlediska je práce na dobré stylistické, gramatické i grafické úrovni. V následujících odstavcích seřazených sestupně podle míry závažnosti lze vznést tyto základní námitky, připomínky a podněty k diskuzi a obhajobě.

Autorka si k tématu své bakalářské práce vybrala velmi důležité, ale příliš obecné téma, které je s daleko větší odborností a specializací reflektováno v celé řadě odborných publikací i výzkumů s nesrovnatelně propracovanější metodologií, ale i daleko větší šíří záběru, která umožňuje vysledovat obecně platné a aktuální trendy. Je sympatické, že se autorka pokusila o vlastní „minivýzkum“, ale pak se nabízí poměrně zásadní otázka, k čemu je takový vlastní pokus dobrý. Přináší nějaké skutečně nové poznatky do problematiky? Nebo využívá unikátní, dosud nevyzkoušenou metodu šetření? Mohou mít případné nové poznatky relevanci, pokud k nim autorka dospěla pouze na tak extrémně malém výzkumném vzorku? V Diskuzi, ale ani v Závěru bohužel autorka nekonfrontuje a nekomparuje zjištěné výsledky s jinými výzkumy, nedozvídáme se tedy nic o tom, jestli práce přináší poznatky, které bychom dosud nevěděli a které by tak odůvodňovaly samotný výběr tématu. Doporučuji, aby se autorka v rámci obhajoby pokusila na všechny tyto otázky uspokojivě odpovědět, a to především s důrazem na porovnání vlastních zjištění s tím, co našla v odborných publikacích a výstupech z rozsáhlejších výzkumů.

V celkové koncepci práce působí velmi neorganicky vložená kapitola 2 („Etická stránka člověka“). Tato kapitola působí spíše jako nutnost splnit zadání vzhledem ke studovanému oboru, než že by jednoznačně souvisela se zvoleným tématem návykových látek. Celá tato kapitola je napsána velmi přehledovým, kompilačním způsobem a autorka zde bohužel nijak nespecifikuje návaznost na hlavní téma práce. Že všichni lidé touží po štěstí a musejí se neustále rozhodovat podle toho, co považují za správné a vhodné k dosažení tohoto cíle, je natolik obecná danost, která souvisí v zásadě se vším (nebo také s ničím). V souvislosti s návykovými látkami jistě vystává důležitá otázka svobody volby a vůle, ale to autorka nijak nerozvádí. V maximálně krátké podkapitole 1.4 („Svoboda“) konstatuje jen několik obecně platných, ale v zásadě nezajímavých tvrzení, aniž by se je pokusila k tématu návyků či závislosti jakkoli výslovně vztáhnout. Autorka sice jednu z výzkumných kategorií (7.3) v druhé části práce formulovala jako „Hledání smyslu života“, ale cílem této kategorie bylo pouze zjistit, zda použití návykových látek způsobilo u respondentů pocity štěstí, nebo deprese. To ale se smyslem života nijak přímo nesouvisí. Doporučuji tedy, aby autorka lépe odůvodnila téma etiky v práci věnované návykovým látkám u mladistvých, ideálně ve vztahu k nabízejícímu se tématu svobodné vůle.

V první, přehledové části práce není jednoznačně patrné, která tvrzení jsou přímé citace a která jsou volné parafráze vlastními slovy. Autorka v uvádění zdrojů neodlišuje parafráze zkratkou „srov.“ a některé přímé citace (?) nejsou v uvozovkách, ale patrně pouze v kurzívě. To nepůsobí příliš pečlivým a ukázněným dojmem, který bychom u vysokoškolské závěrečné práce očekávali.

Některé kapitoly a podkapitoly jsou až heslovitě stručné, což při formálním úzu začínat novou kapitolu na další stránku vede k tomu, že v práci je mnoho volného místa. Předpokládám však, že na počet znaků práce minimální rozsah splňuje (což v PDF souboru nelze ověřit).

Po zvážení těchto silnějších i slabších stránek doporučuji bakalářskou práci Hany Barnatové k obhájení a navrhuji ohodnotit známkou **velmi dobře**.

5. května 2022 v Českých Budějovicích

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích

